

POROČILO SKUPINE STROKOVNJAKOV

Evalvacija študijskega programa

Univerza v Novi Gorici | Foto: CasarsaTinta foto studio

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za pomorstvo in promet

Študijski program tretje stopnje Pomorstvo in promet

Prof. dr. Bojan Dolšak
Izr. prof. dr. Ivan Grgurevič
Monika Sobočan

n.a.k.v.i.s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s.q.a.a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

POROČILO O VZORČNI EVALVACIJI ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

Vlagatelj in predlagatelj: **Univerza v Ljubljani**
Fakulteta za pomorstvo in promet - FPP

Študijski program: **Pomorstvo in promet, 3. stopnja**

Skupina strokovnjakov:

predsednik	prof. dr. Bojan Dolšak, Fakulteta za strojništvo Univerze v Mariboru
član	izr. prof. dr. Ivan Grgurevič, Fakulteta prometnih znanosti Univerze v Zagrebu
članica	Monika Sobočan, doktorska študentka Medicinske fakultete Univerze v Mariboru

Datum oddaje akreditacijskega poročila agenciji: 6.6.2022

Podpis predsednika skupine strokovnjakov: _____

UVOD

Skupina strokovnjakov je sklep o imenovanju in gradivo za presojo prejela **24. 3. 2022**. Skupina strokovnjakov je vsebinsko uskladila strokovno mnenje in pripravila skupno poročilo o izvedeni vzorčni evalvaciji študijskega programa tretje stopnje »Pomorstvo in promet«.

Evalvacijski obisk Fakultete za pomorstvo in promet Univerze v Ljubljani (v nadaljevanju FPP) je bil izveden na daljavo preko spletnega orodja Zoom v času od **12. do 13. 5. 2022** in je potekal po urniku, ki je bil usklajen z vodstvom visokošolskega zavoda. Skupina strokovnjakov je 15. 4. 2022 in 10. 5. 2022 izvedla tudi dva pripravljalna sestanka, na katerih so strokovnjaki izmenjali mnenja o predloženi dokumentaciji in se uskladili glede izvedbe obiska.

Ker je bil obisk v celoti izveden na daljavo, je bil takšnemu načinu dela prilagojen tudi ogled prostorov, ki je temeljil na kratki video predstavitvi, podprti z virtualnim ogledom nekaterih laboratorijskih prostorov in pripadajoče opreme.

V času obiska fakultete je bilo v skladu z vnaprej predvidenim urnikom izvedenih 6 razgovorov z različnimi sogovorniki. V razgovorih so sodelovali (v oklepajih je navedeno število sogovornikov):

- vodstvo fakultete, koordinator programa in študentski predstavnik (6),
- študenti presojanega programa (6),
- učitelji (5),
- doktorandi in predstavniki okolja (5),
- predstavniki strokovnih služb (6),
- člani Komisije za kakovost (6).

Poleg pisnega gradiva, ki ga je FPP posredovala z vlogo za vzorčno evalvacijo presojanega študijskega programa, je skupina strokovnjakov na lastno željo že ob pripravi na obisk dodatno na vpogled prejela še dokumentacijo, povezano s šestimi zaključnimi deli na presojanem študijskem programu. Dokumentacija je obsegala:

- dispozicije doktorskih disertacij,
- doktorske disertacije, in
- znanstvene objave na temo doktorskih disertacij.

Na osnovi vseh predloženih dokumentov in javno dostopnih informacij (spletne strani fakultete), ter informacij, pridobljenih v pogovorih z izbranimi skupinami sogovornikov, je skupina strokovnjakov ob koncu obiska oblikovala preliminarno ustno poročilo, ki ga je predsednik skupine predstavil vodstvu fakultete in nekaterim drugim udeležencem razgovorov.

Skupini strokovnjakov je s strani agencije pri izvedbi postopka presoje nudil pomoč strokovni sodelavec Gregor Rebernik, ki se mu za njegovo podporo iskreno zahvaljujemo.

Kot kandidat za vpis v register NAKVIS je skupino strokovnjakov ob pripravi na obisk, med samim obiskom in tudi pri usklajevanju evalvacijskega poročila v vlogi zunanjega opazovalca spremljal tudi student Filozofske fakultete Univerze v Mariboru Tim Kokalj.

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

Vzorčna evalvacija študijskega programa (številna tabela)				
Področja presoje	Izpolnjuje standarde kakovosti		Delno izpolnjuje standarde kakovosti	Ne izpolnjuje standardov kakovosti
	Prednosti	Priložnosti za izboljšanje		
Notranje zagotavljanje in izboljševanje kakovosti študijskega programa				
Standard 1	-	4	-	-
Standard 2	-	2	-	-
Spreminjanje in posodabljanje študijskega programa				
Standard 3	2	4	-	-
Izvajanje študijskega programa				
Standard 4	6	7	-	-
Standard 5	2	2	-	-
Odličnost	1			

UGOTOVLJENO DEJANSKO STANJE IN NJEGOVA PRESOJA

NOTRANJE ZAGOTAVLJANJE IN IZBOLJŠEVANJE KAKOVOSTI ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

1. standard: Visokošolski zavod evalvira in posodablja vsebino, sestavo in izvajanje študijskega programa.

a) samoevalvacija študijskega programa omogoča njegovo razvijanje in posodabljanje, tako da se ohranja njegova aktualnost ter ustvarja kakovostno izobraževalno okolje:

Samoevalvacijo presojanega študijskega programa fakulteta izvaja skladno s smernicami UL in vključuje vse z merili predpisane elemente. Iz priloženih samoevalvacijskih poročil so razvidni predvideni ukrepi, njihova realizacija v preteklem obdobju in praviloma tudi vpliv te realizacije na kakovost študijskega programa. V razgovorih je bilo ugotovljeno, da imajo ključno vlogo pri samoevalvaciji študijskih programov učitelji.

V zadnjem obdobju evalvirani študijski program ni bil deležen večjih sprememb, razen na nivoju celotne univerze usklajene spremembe v času trajanja študija, ki se je s treh let podaljšal na štiri leta. S študijskim letom 2017/18 so bili nekateri predmeti preimenovani, hkrati pa se je uvedlo nove obvezne in izbirne predmete ter nekatere opustilo. FPP v vlogi navaja, da so s temi spremembami želeli slediti svetovnim trendom pomorstva in prometa ter s tem vzpostaviti študijski program, ki je primerljiv s sorodnimi programi drugih uglednih tujih univerz. Prav tako so bile spremembe programa usmerjene tudi v prilagoditev programski skupini "Modeliranje in simulacije v prometu in pomorstvu."

Ker fakulteta poglobljene primerjalne analize presojanega programa s sorodnimi programi v tujini k vlogi ni priložila, svetujemo periodično preverjanje aktualnost programa na osnovi pridobljenih povratnih informacij in primerjave s podobnimi programi iste stopnje na visokošolskih zavodih v tujini. V kolikor bo izkazana potreba po prilagoditvah programa, naj se te izvedejo, sicer pa se naj aktualnost programa ustrezno pisno utemelji.

b) načini in postopki zbiranja informacij ali predlogov za spreminjanje študijskega programa ter njihovega analiziranja:

Statistične podatke za samoevalvacijo pripravijo strokovne službe, ovrednotita in analizirata pa jih vodja študijskega programa in Komisija za kakovost. Na podlagi te analize so predvideni tudi morebitni korekcijski ukrepi.

Sicer uveljavljeno zbiranje informacij in predlogov za spreminjanje študijskih programov, ki temelji na anketiranju študentov, se je v primeru presojanega študijskega programa izkazalo za neprimerno, saj zaradi majhnega števila respondentov rezultati ankete niso reprezentativni in ne morejo predstavljati osnove za kakršnekoli ukrepe. Konec leta je bil namreč posebej za to pripravljen anketni vprašalnik poslan 22 študentom presojanega študijskega programa, vendar pa sta nanj odgovorila le dva. Ker gre za študijski program z malim številom študentov, bo potrebno razmisliti tudi o drugih, bolj kvalitativnih pristopih k zbiranju informacij, tudi z osebnim pogovorom, preko fokusnih skupin, ipd.

V proces zbiranja informacij ali predlogov je potrebno aktivneje vključiti tudi zunanje deležnike, predvsem doktorande, ki so presojeni študijski program že zaključili, in njihove zaposlovalce.

c) primernost obveščanja deležnikov o uresničevanju načrtovanih nalog oziroma o izsledkih in ugotovitvah pri samoevalvaciji študijskega programa:

Pri obveščanju deležnikov o uresničevanju načrtovanih nalog oziroma o izsledkih in ugotovitvah pri samoevalvaciji študijskega programa FPP sledi organigramu, ki predvideva obravnavo in potrjevanje na ustreznih organih fakultete, katerih člani so tudi predstavniki študentov, ki pa niso iz vrst doktorskih študentov. V praksi to pomeni, da veliko študentov načrtovanih korektivnih ukrepov ne pozna, kot tudi ne njihovega uresničevanja. Podobno velja tudi za zunanje deležnike.

Izpolnjuje standarde kakovosti

Prednosti, ki bi jih veljalo izpostaviti, niso bile zaznane.

Priložnosti za izboljšanje:

- periodično preverjanje in utemeljevanje aktualnosti programa;
- zbiranje informacij za samoevalvacijo tudi s pomočjo kvalitativnih pristopov, ki lahko nadomestijo nereprezentativne ankete;
- aktivnejše obveščanje študentov presojanega programa o samoevalvaciji tega programa in z njo povezanimi aktivnostmi;
- intenzivnejša komunikacija z nekdanjimi študenti (doktorandi) in tudi njihovimi zaposlovalci.

Delno izpolnjevanje ali neizpolnjevanje standardov kakovosti ni bilo zaznano.

2. standard: Uresničevanje nalog, načrtovanih na podlagi izsledkov samoevalvacije študijskega programa, je razvidno iz samoevalvacijskih poročil.

Uresničevanje nalog, povezanih s samoevalvacijo študijskega programa, v zadnjih treh letih in:

- **sodelovanje deležnikov pri sprejemanju ukrepov za izboljšave, spremljanju njihovega uresničevanja in nastajanju samoevalvacijskega poročila ter**
- **sklenjenost kroga kakovosti:**

Fakulteta v vlogi kot ključno osebo pri sprejemanju ukrepov, spremljanju njihovega uresničevanja in nastajanju samoevalvacijskega poročila izpostavlja prodekana za raziskovalno in razvojno delo, ki nastopa tudi v vlogi skrbnika doktorskega študijskega programa. Vse naloge, povezane s samoevalvacijo presojanega študijskega programa so obravnavane, usklajene in potrjene na ustreznih organih fakultete in univerze. Kot pomembne deležnike bi bilo potrebno v te procese aktivneje vključiti tudi študente, doktorande in zunanje okolje, kar smo kot priložnosti za izboljšanje že zapisali pri prvem standardu.

Samoevalvacijska poročila presojanega študijskega programa, ki so bila priložena k vlogi, se med seboj precej razlikujejo. Medtem ko sta poročili za št. leto 2017/18 in 2018/19 zelo kratki (5 strani) in povzemata samo nekatere ključne ugotovitve, je poročilo za št. leto 2020/21 precej obsežnejše (24 strani). V njem je izpostavljenih tudi veliko priložnosti za izboljšanje in z njimi povezanih predvidenih korektivnih ukrepov, pri čemer pa ti niso časovno opredeljeni, največkrat pa tudi ni jasno, kdo je odgovoren za njihovo realizacijo. Predlagamo, da se nabor predvidenih ukrepov konkretizira na način, da je možno tudi spremljati njegovo realizacijo. Tudi sicer je iz predloženih dokumentov mogoče razbrati, da se realizacija ukrepov na podlagi samoevalvacijskih poročil preverja enkrat letno v naslednjem samoevalvacijskem poročilu. Uresničevanje zadanih ciljev bi bilo veliko primerneje spremljati v krajših časovnih obdobjih, saj bi na ta način imeli možnost odgovorne osebe pravočasno spodbuditi k realizaciji v predvidenem časovnem okviru, po potrebi pa cilje tudi prilagoditi spremenjenim okoliščinam, ki v času samoevalvacije morda še niso bile znane.

Izpolnjuje standarde kakovosti

Prednosti, ki bi jih veljalo izpostaviti, niso bile zaznane.

Priložnosti za izboljšanje:

- predvidene korektivne ukrepe številčno omejiti na najpomembnejše in uresničljive, ter jih časovno opredeliti in določiti odgovorne osebe;
- periodično (na tri mesece) preverjati uresničevanje ukrepov in jih po potrebi tudi prilagajati.

Delno izpolnjevanje ali neizpolnjevanje standardov kakovosti ni bilo zaznano.

SPREMINJANJE IN POSODABLJANJE ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

3. standard: Visokošolski zavod spremlja izvajanje študijskega programa, ga pregleduje in izboljšuje ob upoštevanju razvoja študijskih, znanstvenih, strokovnih, raziskovalnih oziroma umetniških področij in disciplin (razvoja stroke), v katera se primerno umešča, ob evalviranju doseganja postavljenih ciljev, kompetenc oziroma učnih izidov ter potreb po znanju in ciljev družbe – odvisno od vrste in stopnje študijskega programa. Spremembe in posodobitve upoštevajo temeljne cilje programa ter ohranjajo povezanost njegovih vsebin oziroma predmetov.

Ali je ob vsebinskem razvijanju in spreminjanju študijski program še vedno vsebinsko in po sestavi dovršen, ali se ohranja povezanost učnih načrtov in predmetnika s cilji in kompetencami študijskega programa ter ali so vsebine povezane po horizontalni in vertikalni osi; ob upoštevanju 17. člena meril:

Fakulteta je v študijskem letu 2016/17 pripravila in uspešno zaključila proces spremembe programa vrednotenega doktorskega študija, ki je v okolju nujen in kot edini tovrstni v Sloveniji. Nekatere predmete so preimenovali, uvedli nove, nekatere obvezne in izbirne predmete so opustili, pri nekaterih pa so se zamenjali nosilci in izvajalci. Posodabljanje učnih načrtov je v skladu z razvojem pomorstva in prometa, ki se razvijata relativno hitro. Opaža se povezanost učnih načrtov s cilji in kompetencami študijskega programa ter razvojem področja. Kljub temu je treba glede na spremembe na področju pogosteje

preverjati ustreznost posameznih predmetov, študijskih gradiv in znanstvene aktivnosti nosilcev predmetov. Nosilci predmetov so pri posodabljanju vsebin predmetov in učnih izidov v skladu z razvojem znanstvenega področja avtonomni.

Učne izide je treba posodobiti v skladu z Bloomovo taksonomijo ob upoštevanju stopnje študija. Ugotovljeno je bilo, da je študijski program omejen na tista področja pomorstva, in še posebej prometa, ki jih FFP pokriva s svojimi znanstvenoraziskovalnim (kadrovskim) potencialom. Glede na majhnost fakultete je ta omejitev smiselna, hkrati pa tudi omejujoča. Menimo, da bi bilo nabor aktualnih tem (predmetov) s področja pomorstva in prometa smiselno razširiti z angažiranjem dodatnih nosilcev (zunanji sodelavci, tudi iz tujine), da bi se tako celoviteje zajeli področje, ki ga program naslavlja.

Pri analizi študijskih programov in njihovih predmetov na različnih študijskih stopnjah so bila opažena enaka poimenovanja predmetov, kar povzroča zmedo. Zato predlagamo preimenovanje istoimenskih predmetov na različnih stopnjah študija tako, da bo že iz naslova vidno, kdaj gre za osnove, kdaj pa za nadgradnjo ali naprednejši pogled na obravnavano problematiko.

Sklepamo lahko, da se vsebina presojanega študijskega programa še vedno razvija in vsebinsko in sestavno spreminja, vsebino pa horizontalno in vertikalno povezuje razvoj znanstvenega in strokovnega dela nosilca predmetov, učiteljev in sodelavcev ter mentorjev in somentorjev. Ob tem predlagamo, da se bolje izkoristijo razpoložljivi programi mobilnosti, v okviru katerih lahko učitelji primerjajo svoje učno gradivo in učne izide z ustreznimi tujimi primerljivimi institucijami ter prenašajo dobre prakse poučevanja in raziskovanja.

Izpolnjuje standarde kakovosti

Prednosti:

- fakulteta izvaja študijski program, ki je v okolju potreben, edina v Sloveniji;
- visoka avtonomija nosilcev predmetov pri posodabljanju učnih vsebin.

Priložnosti za izboljšanje:

- posodobiti učne izide po Bloomovi taksonomiji upoštevajoč stopnjo študija;
- razmisliti o preimenovanju istoimenskih predmetov na različnih stopnjah študija na način, da bo tudi iz imena razvidno kdaj gre za osnove in kdaj za nadgradnjo;
- razširiti nabor aktualnih tem z angažiranjem dodatnih nosilcev, tudi zunanjih sodelavcev;
- bolje izkoristiti programe mobilnosti z namenom primerjave z drugimi tujimi primerljivimi institucijami v tujini in prenosa dobrih praks v domače okolje.

Delno izpolnjevanje ali neizpolnjevanje standardov kakovosti ni bilo zaznano.

IZVAJANJE ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

4. standard: Način, oblika in obseg izvajanja študijskega programa ustrezajo njegovi vsebini, sestavi, vrsti in stopnji, tako da so kakovostno prilagojene in zagotovljene študijske vsebine, izvedbene prakse in viri (kadrovske in materialne).

- a) načini in oblike poučevanja, njihov razvoj oziroma prilagojenost (vključno z viri):**
- različnim skupinam študentov,
 - različnim študijskim potrebam in načinom študija (na študenta osredinjen študij in poučevanje),
 - potrebam visokošolskih učiteljev in sodelavcev:

Izvajanje študijskega programa je ustrezno prilagojeno različnim skupinam študentov in njihovim študijskim potrebam ter potrebam visokošolskih učiteljev in sodelavcev. Zaradi nizkega števila doktorskih študentov se dejansko študijski proces izvaja individualno in po dogovoru med doktorandom in nosilci predmetov ter mentorjem. Izvajanja študijskega procesa je časovno in prostorsko prilagojeno doktorskim študentom. Kot primer lahko navedemo doktorskega študenta, ki je trenutno v Združenih državah Amerike, s katerim potekajo redna srečanja za načrtovanje raziskovalnega dela z uporabo spletnih platform za komunikacijo na daljavo. Kot primer dobre prakse lahko izpostavimo tudi to, da je bil za potrebe raziskovalnega dela na področju pomorstva študentom v času pandemije COVID-19 omogočen oddaljen dostop do pomorskih simulatorjev.

- b) število izvedenih kontaktnih ur, določenih s študijskim programom, ali drugih oblik dela s študenti:**

Presojani študijski program se izvaja le kot izredni doktorski študij, na katerega sta v povprečju vpisana od enega do dva študenta letno. Izvaja se konzultativna oblika predavanj s poudarkom na individualnem delu in drugih oblikah dela, kot so raziskave na terenu ali v laboratoriju/simulatorju in delo na projektih. Kljub temu pa je treba predvidene kontaktne ure vsaj v določeni meri (npr. pri obveznem predmetu Raziskovalno delo) izvesti za vse študente generacije skupaj in jim podati enotna navodila, hkrati pa študentom na ta način omogočiti tudi medsebojno interakcijo, predstavitev raziskovalnega dela in podobno.

Potreba po podajanju enotnih, jasnih in nedvoumnih navodil se je še posebej pokazala pri pregledu vzorčnih prijav tem in doktorskih disertacij, ki so bile vsebinsko vse na doktorskem študiju primernem nivoju, vendar pa med seboj tudi precej različne. Izkazalo se je namreč, da se kandidati v fazi prijave teme zelo različno lotevajo preiskovanja obstoječih virov s področja dela. Ker je od tega zelo odvisna ustrezna utemeljitev izvirnosti predlagane teme doktorske disertacije, bi bilo treba ta postopek natančneje predpisati. Prav tako je treba dosledno preverjati, kako kandidati upoštevajo interna navodila za pripravo vseh dokumentov povezanih z doktorsko disertacijo, vključno z disertacijo samo.

- c) študijska gradiva in njihova prilagojenost načinom in oblikam poučevanja ter potrebam študentov:**

Ker se študijski program izvaja z enim ali največ dvema študentoma na posameznem predmetu, se kontaktne ure izvajajo pretežno v obliki konzultacij. Posvetovalni študij je

prilagojen trenutnim potrebam študenta, tudi glede na vrsto projekta, na katerem študent dela. Tisti, ki so aktivno vključeni v projekte, so praviloma tudi uspešnejši. Uporaba simulacijskih orodij v laboratorijih se izvaja v največji možni meri. Pravzaprav se vsak predmet izvaja individualno, zato je učenje neizogibno osredotočeno na študente. Študijsko gradivo je v celoti dostopno v knjižnici FPP, s poudarkom na omogočanju dostopa do baz DiKUL, tudi s pomočjo oddaljenega dostopa, vsem vpisanim študentom. Ne glede na potencial knjižnice je potrebno redno posodabljanje potrebno in dodatno literaturo v učnih načrtih, morda tudi z vključitvijo alinee »aktualna znanstvena periodika«.

č) delo študentov v znanstvenih, strokovnih, raziskovalnih oziroma umetniških projektih ob upoštevanju 33. člena ZViS:

Fakulteta za pomorstvo in promet je imela v zadnjem 5-letnem obdobju aktivni raziskovalni projekt L7-1847 (Razvoj trajnostnega modela rasti "zelenega pristanišča") in programa P2-0075 (Modeliranje in ocene posegov v okolju in energetiki) ter P2-0394 (Modeliranje in simulacije v prometu in pomorstvu). V programa sta bila v zadnjem 5-letnem obdobju vključena tudi dva mlada raziskovalca.

Na podlagi razgovorov je razvidno, da je približno polovica študentov, ki delujejo na doktorskem študiju v okviru študijskega programa Pomorstvo in promet, zaposlenih v akademskih institucijah in približno polovica v gospodarstvu. Iz vloge izhaja, da v okviru podeljenih mest vključujejo študente v raziskovalno dejavnost fakultete kot mlade raziskovalce na raziskovalnem programu ali kot asistente, ki so zaposleni na instituciji. V pisni dokumentaciji je bilo tudi izpostavljeno, da vključujejo doktorande v pripravo ekspertiz za gospodarske in negospodarske partnerje (Luka Koper in Uprava RS za pomorstvo). Ob tem so študenti, ki so zaposleni na instituciji kot mladi raziskovalci ali asistenti izrazili visok nivo zadovoljstva z vključevanjem v raziskovalne projekte in priložnostmi, ki so jih deležni. Iz dokumentacije in razgovorov pa je bila razvidna nekoliko manjša vključenost študentov, ki so zaposleni v gospodarstvu v projekte. Iz tega izhaja da je priložnost za izboljšanje predvsem dvig števila skupnih projektov med zaposlovalcem doktorskega kandidata in fakulteto, kar bi posledično lahko izboljšalo tudi integriranje doktorskih študentov iz gospodarstva v raziskovalne projekte fakultete.

Kot primer dobre prakse velja izpostaviti aktivno vzpodbujanje študentov k objavi svojih raziskovalnih del na konferenci ICTS, ki tako omogoča pridobitev znanj s področja diseminacije izidov raziskovalnih projektov. Pohvaliti želimo tudi možnost, da članek s področja doktorske disertacije pred oddajo v uredništvo znanstvene revije predhodno pregledajo izkušenejši kolegi na fakulteti (»peer-to-peer review«).

d) praktično izobraževanje študentov:

Praktično izobraževanje študentov na presojanem študijskem programu ni predvideno. Sicer pa gre za izredni študij, pri čemer so študenti zaposleni bodisi na fakulteti kot mladi raziskovalci ali asistenti, ali pa prihajajo iz okolja (podjetja, javni sektor).

e) ustreznost urnikov, števila govornih ur ali dostopnosti visokošolskih učiteljev in sodelavcev študentom:

Presojani študijski program na FPP omogoča študentom izrazito individualiziran pristop do študija. Na razgovorih so študenti poročali o visoki prilagodljivosti visokošolskih učiteljev in sodelavcev. Redne sestanke, ki jih izvajajo tudi mentorji oz. komisija za spremljanje doktoranda lahko izvajajo tudi v obliki elektronskih konzultacij, saj se prilagajajo tudi

geografski lokaciji deležnikov. Zaradi majhnega števila študentov na takšen način potekajo individualizirani dogovori glede konzultacij v okviru študijskih predmetov kakor drugih študijskih obveznosti doktorskega študija.

Temu primerno so se v preteklih letih tudi glede na epidemiološko situacijo prilagodili z oddaljenimi dostopi do vsebin in dela študenta z mentorji na posamični programski opremi. Odzivnost in dostopnost kadra na fakulteti je bila ocenjena kot primerna in na študenta osredotočena.

f) ustreznost in usposobljenost kadrov v skladu s 13. členom meril ter zagotavljanje minimalnih raziskovalnih standardov in izpolnjevanje pogojev za mentorstvo za študijske programe tretje stopnje:

FPP ima zaposlenih zadostno število visokošolskih učiteljev, ki so ustrezno pedagoško in raziskovalno aktivni in imajo tudi veljavne habilitacijske nazive. Kljub temu je treba redno preverjati znanstveno dejavnost nosilcev predmetov (ne samo mentorjev) na presojanem programu. Sprotno izpolnjevanje habilitacijskih pogojev namreč ni nujno pravi pokazatelj znanstvene aktivnosti na področju, povezanim z določenim predmetom, še posebej ne pri rednih profesorjih, ki so izvoljeni v trajni naziv.

Pri zaposlovanju visokošolskih učiteljev in sodelavcev se upoštevajo habilitacijska merila visokošolskega zavoda. Vsak raziskovalec na fakulteti prejme tudi sredstva za individualno raziskovalno delo. Na ta način fakulteta omogoča in spodbuja vseživljenjsko učenje posameznikov.

Pedagoško osebje fakultete se redno udeležuje izobraževanj, predvsem po zaslugi projekta INOVUP (npr. strateška akcijska delavnica, vodenje doktorskega študija, javno nastopanje v angleškem in slovenskem jeziku itd.). V pogovoru z učitelji je bila omenjena dosežena mobilnost pred pandemijo preko programov mobilnosti in mednarodnih znanstvenih konferenc doma in v tujini. Med pandemijo so se učitelji udeleževali spletnih in hibridnih znanstvenih konferenc in srečanj.

Čeprav fakulteta za mentorje in somentorje doktorandom imenuje tudi učitelje z drugih fakultet (tudi iz tujine) in je seznam potencialnih mentorjev in področij doktorskih disertacij tudi javno objavljen, je treba narediti analizo pokritosti možnih tem doktorskih disertacij s področja pomorstva in prometa. Menimo, da bi pri razpisovanju področij doktorskih disertacij veljalo razmisliti tudi o takšnih temah, ki imajo ob uspešni realizaciji potencial za kasnejšo zaščito intelektualne lastnine in komercializacijo.

g) materialne razmere, povezane z izvajanjem študijskega programa, v skladu s 15. členom meril:

Materialni pogoji za izvajanje študijskega programa so ustrezni in se odražajo v zagotovljenih ustreznih prostorih ter opremi in simulatorjih za izvajanje znanstvene in študijske dejavnosti. Pomorske terenske simulatorje na fakulteti vsako leto temeljito nadgrajujejo v sodelovanju z Upravo RS za pomorstvo in GEPŠ. Poskrbeti je treba za nabavo in sprotno posodabljanje programskih orodij in simulatorjev na področju prometa.

Fakulteta stalno vlaga v razvoj in posodabljanje pedagoške in raziskovalne infrastrukture, pri čemer je bila v razgovorih zaznana velika stopnja prilagodljivosti pri zagotavljanju ustreznih infrastrukture tudi za izvajanje raziskovalnega dela v okviru doktorskega študija. Iz poslovnih poročil je mogoče razbrati, da so finančni viri ustrezni in zagotavljajo nemoteno izvajanje presojanega študijskega programa.

Izpolnjuje standarde kakovosti

Prednosti:

- dobro vključevanje študentov v raziskovalne projekte, kadar gre za študente, ki so na fakulteti tudi zaposleni (MR in asistenti);
- dostopnost visokošolskih učiteljev je zelo dobra, kar je tudi posledica malega števila študentov;
- fakulteta se poslužuje tudi mentorjev/somentorjev z drugih fakultet (tudi iz tujine), glede na vsebino teme doktorske disertacije;
- prilagodljivost pri zagotavljanju ustrezne infrastrukture za izvajanje raziskovalnega dela v okviru doktorskega študija;
- spodbujanje doktorskih študentov k predstavitvi svojega raziskovalnega dela na »domači« konferenci ICTS;
- »peer-to-peer« pregled znanstvenih člankov pred oddajo uredništvu revije.

Priložnosti za izboljšanje:

- predvidene kontaktne ure vsaj v določeni meri (npr. pri obveznem predmetu Raziskovalno delo) izvesti za vse študente generacije skupaj;
- posodobiti študijsko literaturo, morda tudi na način, da se med njo uvrsti alineja »aktualna znanstvena periodika«;
- aktivnejše vključevanje študentov v projekte, tudi kadar ti prihajajo iz okolja;
- redno preverjati znanstveno aktivnost nosilcev predmetov;
- po možnosti razširiti nabor področij doktorskih disertacij;
- dosledno preverjanje oddanih predlogov tem in doktorskih disertacij glede na interna navodila za pripravo teh dokumentov;
- natančneje predpisati, na kakšen način naj kandidati v fazi prijave teme preiščejo obstoječe vire s področja dela.

Delno izpolnjevanje ali neizpolnjevanje standardov kakovosti ni bilo zaznано.

5. standard: Zagotovljeno je varovanje pravic deležnikov v študijskem procesu.

a) ali je vsem študentom ob rednem izpolnjevanju obveznosti, določenih s študijskim programom, omogočeno nemoteno napredovanje in dokončanje študija:

Fakulteta ima na spletni strani jasno opredeljene pogoje za napredovanje v okviru študijskega programa in dokončanja študijskega programa. Pogoji za dokončanje študijskega programa in pridobitve naziva doktor/doktorica znanosti so, da poleg uspešno opravljenih študijskih obveznosti študent objavi vsaj en članek s prvim avtorstvom v reviji s faktorjem vpliva (indeksiran v SCI). Na podlagi jasno objavljenih podatkov na spletni strani Fakultete so vsi študenti ustrezno obveščeni in imajo na voljo nedvoumne podatke glede napredovanja in zaključka študijskega procesa. Študenti v razgovorih o težavah glede napredovanja in zaključevanja študijskega programa niso poročali. V primeru potrebe po razrešitvi kršenja pravic posameznika, pa se lahko le ta pritoži po navodilih v skladu s Statutom UL (od 107 člena naprej).

Kot primer dobre prakse fakultetam pomaga študentom pri izpolnjevanju obveznosti z javno objavljenim seznamom potencialnih mentorjev in njihove raziskovalne uspešnosti, ter predlogov področij za doktorske disertacije.

b) ali je vsem visokošolskim učiteljem in sodelavcem zagotovljeno spoštovanje njihove avtonomije pri poučevanju in raziskovanju ter pomoč in svetovanje pri razvijanju karijerne poti:

Vsem visokošolskim učiteljem in sodelavcem je zagotovljeno spoštovanje njihove avtonomije pri poučevanju in raziskovanju ter pomoč in svetovanje pri razvijanju karijerne poti. Ob tem je potrebno izpostaviti, da je še posebej pri kariernem svetovanju visokošolskim sodelavcem na študijskem programu smiselno razmisliti o povezovanju z doktorandi, ki so študij na tej fakulteti že zaključili in bi lahko praktične nasvete glede na pridobljene kompetence v okviru tega študijskega programa posredovali za načrtovanje kariere trenutnim visokošolskim sodelavcem. Visokošolski učitelji in sodelavci imajo za razvoj avtonomne raziskovalno/pedagoške kariere tudi na voljo finančna sredstva, ki jih lahko porabijo za raziskovalno dejavnost po lastni presoji oz. za načrtovanje sobotnega leta.

c) obveščenost deležnikov v skladu s 7. standardom 12. člena meril:

Študenti imajo na spletni strani fakultete na voljo jasna navodila glede študijskih obveznosti in korakov, ki so potrebni za dokončanje študijskega programa. Iz razgovora pa je bilo razvidno, da večji delež študentov, ki so na začetku študija oz. še niso vložili vloge za prijavo teme ni natančno seznanjenih z njihovimi obveznostmi v okviru doktorskega študija. Tako je smiselno premisliti o potrebi po morebitnem proaktivnem pristopu k seznanjanju o obveznostih glede dokončanja študijskega programa. Splošno obveščanje je zaradi individualiziranega pouka študentov bilo ocenjeno kot dobro, saj je povezano tudi z individualiziranim, na študenta osredotočenim načinom izobraževanja.

Izpolnjuje standarde kakovosti

Prednosti:

- zelo pregledna spletna predstavitev študijskega programa, ki je javno dostopna
- javno objavljen seznam potencialnih mentorjev in njihove raziskovalne uspešnosti, ter predlogov področij za doktorske disertacije

Priložnosti za izboljšanje:

- proaktivno seznanjanje študentov z njihovimi obveznostmi v okviru doktorskega študija
- bolj strukturiran in tudi na področje usmerjen pristop h kariernemu svetovanju tudi v sodelovanju z doktorandi, ki so študij že zaključili

Delno izpolnjevanje ali neizpolnjevanje standardov kakovosti ni bilo zaznано.

POVZETEK

Presojani doktorski študijski program 3. stopnje »Pomorstvo in promet« je v okolju nedvomno potreben in se v Sloveniji v tej obliki izvaja samo na Fakulteti za pomorstvo in promet, še posebej ko gre za teme povezane s pomorstvom. Kljub temu pa tudi področja pomorstva, še bolj izrazito pa zelo širokega področja prometa program ne naslavlja celovito, saj zaradi majhnosti fakultete z omejenim kadrovskim potencialom nosilcev predmetov in mentorjev to preprosto ni mogoče. Fakulteta sicer v študijski program predvsem v vlogi somentorjev po potrebi sicer vključuje tudi pedagoški kader z drugih fakultet Univerze v Ljubljani. Podobno bi bilo smiselno iz širšega okolja, tudi iz tujine, v vlogi nosilcev in izvajalcev predmetov k sodelovanju povabiti tudi strokovnjake na področjih, ki so za pomorstvo in promet pomembna, pa jih z lastnim kadrom ni mogoče obvladovati. Morda bi na ta način k vpisu na program privabili tudi večje število študentov, tudi iz tujine. Trenutni vpis je namreč zelo majhen, kljub temu, da so pogoji za izvajanje študijskega programa dobri, študijski program pa v sedanjem obsegu sledi trendom na področju, ki ga pokriva. Malo število študentov omogoča povsem individualni način izvajanja študijskega procesa pretežno v obliki konzultacij, kar je na tretji stopnji študija sicer primerno, kljub temu pa bi si študenti želeli tudi več medsebojne interakcije, izmenjave mnenj, izkušenj, idej, ipd. Tudi vodenje študentov in posredovanje navodil glede njihovih obveznosti povezanih z izdelavo doktorske disertacije bi moralo biti bolj usklajeno in manj odvisno od tega, kdo je določenemu študentu mentor.

SUMMARY

The evaluated doctoral study of the 3rd level of "Maritime and Transport Science" is undoubtedly necessary in the region. In Slovenia, it is carried out in this form only at the Faculty of Maritime Studies and Transport, especially when it comes to topics related to maritime affairs. Nevertheless, the program does not comprehensively cover the field of maritime affairs and even more the very broad field of transport, as this is simply not possible due to the small size of the faculty with limited human resources. The faculty also involves pedagogical staff from other faculties of the University of Ljubljana in the study program, mainly in the role of co-mentors. Likewise, it would be useful to invite experts from the wider community, including from abroad, as holders and performers of subjects in areas that are important for maritime affairs and transport but cannot be handled by the faculty's own staff. Perhaps in this way the faculty could attract a larger number of students, including those from abroad, to the program. Currently, the number of students is very low, although the conditions for running the program are good and the program is currently following the trends in the field it covers. The small number of students allows the study process to be carried out completely individually, mostly in the form of consultations, which is appropriate for the third level of the study program, but students would also like to see more interaction, sharing of opinions, experiences, ideas, etc. Also, the supervision of students and information about their duties related to the preparation of a dissertation should be better coordinated and less dependent on who supervises a particular student.

Izpolnjevanje standardov kakovosti

Izpolnjuje standarde kakovosti
<ul style="list-style-type: none"> • Presojani študijski program se sproti posodablja, svetujemo pa periodično preverjanje in utemeljevanje njegove aktualnosti in primerljivosti s podobnimi programi v tujini. • Krog kakovosti je sklenjen, vendar pa je treba predvidene korektivne ukrepe boljše časovno opredeliti, določiti odgovorne osebe in uresničevanje tudi spremljati v krajših časovnih intervalih. • Nosilci predmetov imajo pri posodabljanju učnih vsebin visoko stopnjo avtonomije, posledica česar pa je tudi dokaj neusklajen zapis učnih izidov, ki ga je treba posodobiti v skladu z Bloomovo taksonomijo upoštevajoč stopnjo študija. • Dobro vključevanje študentov v raziskovalne projekte, kadar gre za študente, ki so na fakulteti tudi zaposleni (MR in asistenti); na podoben način je treba vključiti tudi študente, ki prihajajo iz okolja. • Pogoji za mentorje doktorandom so znani in se preverjajo, tudi v primeru, da prihajajo od drugod. Podobno je treba redno preverjati tudi znanstveno aktivnost nosilcev predmetov. • Program je zelo pregledno in jasno predstavljen na spletni strani fakultete, kljub temu pa je nujno še bolj proaktivno seznanjanje študentov z njihovimi obveznostmi v okviru doktorskega študija.
Delno izpolnjuje standarde kakovosti
-
Ne izpolnjuje standardov kakovosti
-

Odličnost

Na spletni strani fakultete je javno in zelo transparentno objavljen seznam potencialnih mentorjev in njihove raziskovalne uspešnosti, ter predlogov področij za doktorske disertacije, kar lahko potencialnim študentom zelo olajša odločitev za vpis na študijski program, hkrati pa že ob vpisu tudi izbiro delovnega mentorja.

Priloge:

- soglasje članov skupine strokovnjakov k poročilu.